

Forandring, der skete den Gang. Jeg tror, den har kæmpet sig frem under store Vanskeligheder, større Vanskeligheder, end man vilde have skaffet til Veje, hvis man var gaaet en noget anden Vej. Den almindelige Erkendelse er ogsaa gaaet i den Retning, man sige i øvrigt, hvad man vil. Det varede ikke ret længe, før man nok saa, at gennem Konkurrencen naaede man ikke til Dykkens Tinder paa Næringsomraadet — det var den oprindelige Tro — og i Lovgivningen fik dette Synspunkt jo forholdsvis hurtigt et Udslag ved Loven af 23de Maj 1873, som jo er et lille Tilbagekridt i Forhold til Loven af 1857. Den blev gennemført af Rigsdagen og støttet her; de Herrer, som erindre den Tids Forhandlinger — det er kun 20 Aar tilbage — ville vide, at F. A. Hansen var en af dem, der i høj Grad støttede denne lille Tilbagegang, denne lille Sikring af Næringslivet, som man troede at maatte gaa til i 1873. Altsaa, det Synspunkt, at ikke alt er blevet godt ved Loven af 1857, er ikke noget nyt, det er noget almindeligt anerkendt, og det er anerkendt af Lovgivningsmagten ved Loven af 23de Maj 1873, som ganske vist ikke er noget betydeligt Bært, men som dog paa mange Puncter indtager en ikke saa lidt ændret Stilling i Forhold til Loven af 1857. Det er jo velbekendt nok, at der Landet over ofte og paa mange Maader har været anset over Forholdene, som de ere staaet ved den nuværende Lovgivning. Maaſte man har givet Lovgivningen for megen Skyld; jeg er tilbøjelig til at tro det, det vil man jo altid gøre, men i hvert Fald, Stemningen har været der og faaet sit Udtryk, og Rigsdagen har kendt og anerkendt denne Stemning. Den Gang, jeg paa Finansloven 1889—90 søgte en Bevilling til en Kommission til Revision af Næringsloven, blev det virkelig ikke skjult for Folketinget, hvorfor Bevillingen blev søgt. Naar de Herrer ville efterse Motiveringen for Bevillingen den Gang, ville de finde, at det ligefrem er vedkendt, da den blev søgt, og at det er nævnt, at det var i Henhold til et Androgende fra Købstadsforeningen og en Vedtagelse fra Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri, at man søgte en saadan Bevilling, og at det, man vilde, var at undersøge, om ikke Forholdene kunde lempes og ordnes noget bedre ganske særligt for Købstædernes Bedkommende, uden derfor at gøre Uret mod andre, uden at skade andre Interesser. Det er et vedkendt Standpunkt, og derfor kan det ikke forundre nogen, at Udslaget er blevet netop i den Retning; thi det maatte

det blive. Det har været Forudsætningen fra først af, og det er jo ogsaa erkendt af en af de ærede Talere, som have haft Ordet, nemlig det ærede Medlem for Odense Amts 3dje Valgkreds (Berntsen); han erkendte i Gaar, at det vidste man den Gang, man gav Bevillingen; da var Retningen angivet. Om man nu er kommen i det rette Spor, og om det, der er foreslaaet, er forsvarligt, er et andet Spørgsmaal; det har man fri Lejlighed til at undersøge, og det gør man jo da ogsaa i ikke saa ganske ringe Omfang. Hvis man vil undersøge, om Ministeren har været en loyal Fuldbyrder, den Gang Kommissionen blev nedsat af Forudsætningen for Bevillingen, kan man jo læse det i Indstillingen til Kongen; thi Nedsættelsen fremtræder som et Resolution efter allerunderdanigst Forestilling til Kongen og er vedhæftet Betænkningen. Der staar deri om Kommissionens Virksomhed: „Skal denne imidlertid bære Frugt, kan det ikke sættes som Kommissionens Maal at søge Næringslovgivningen fuldstændig omordnet efter ny Grundprincipper, hvorimod det maa blive i alt Fald Kommissionens væsentligste Opgave at undertaste den bestaaende Næringslovgivnings enkelte Bestemmelser en indgaaende Kritik og at fremsætte Forslag til saadanne ny Bestemmelser eller til saadanne Ændringer i de gældende Bestemmelser, hvorved den bestaaende Ordning kunde frigøres for de Ulemper, som paa de forskellige Næringsomraader i saa mange Retninger have vist sig at være sølelige.“ Saa nævnes endvidere de Bestemmelser i Næringslovgivningen, paa hvilke Opmærksomheden særlig er henledet. Jeg mener altsaa at turde sige, at denne Forestilling, som jo i Virkeligheden er et Kommissorium for Næringslovkommissionen, er ganske det Standpunkt, som var angivet i Folketinget, da Bevillingen blev søgt, loyalt fastholdt og gennemført. Naar de Herrer saa komme til Kommissionen, som altsaa gør sit Arbejde, afgiver denne Betænkning, som man dog erkender, er omhyggelig og vel overvejet, saa er Spørgsmaalet, om Kommissionen ogsaa har holdt sig indenfor den Grænse, indenfor den Ramme, som var forudsat, og jeg mener da bestemt, at der maa kunne siges Ja dertil. Jeg tror, og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) slog en Streg under det, at det maa indrømmes, at det i det hele er moderate og lempelige Bestemmelser, der foreslaas, og jeg tror, at det maa indrømmes, at man ikke noget Steds kommer ud over den Grænse, som man maatte vente vilde blive sat ved en Revision af Næringsloven. Man kan være mere eller mindre enig om